

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЗАПАСІВ,
КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА»**

(за матеріалами Приватного підприємства «Культтовари - Вінниця»,
м. Вінниця)

Здобувача вищої освіти
2 курсу, групи ФКА-21д(м)
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
освітньої програми
«Фінансовий контроль та
аудит»
денної форми навчання

Ірини ЛІСЕВИЧ

Науковий керівник
канд. екон. наук, доцент

Людмила МАЙСТЕР

Гарант освітньої програми
д-р. екон. наук, професор

Ганна ДАЦЕНКО

Вінниця 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЗАПАСІВ, КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Економічна сутність запасів, коштів та розрахунків в системі управління підприємства	6
1.2. Характеристика виду діяльності та організаційно-економічна характеристика ПП «Культтовари - Вінниця»	11
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ, КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА	17
2.1. Інформаційне забезпечення організації обліку запасів, коштів та розрахунків в системі управління ПП «Культтовари - Вінниця»	17
2.2. Фінансовий облік запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця»	22
РОЗДІЛ 3 МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЗАПАСІВ, КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	26
3.1. Організаційно - методичне забезпечення аудиту запасів, коштів та розрахунків на підприємстві	26
3.2. Апробація методики аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця»	38
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Розглядаючи з призми того, що українська система бухгалтерського обліку та аудиту вже довгий проміжок часу перебуває у постійній інтеграції до міжнародних стандартів, актуальним постає дослідження економічної сутності запасів, коштів та розрахунків суб'єктів господарювання з ціллю досягнення достовірного висвітлення їх стану у формах фінансової звітності.

Актуальним у даному процесі важливим є дотримання нормативно-правових засад та організаційних положень з обліку та аудиту надходження та використання означених об'єктів у ході реалізації господарської діяльності суб'єктів функціонування.

Тому необхідність управління майном підприємств вимагає постійної уваги обліковців, аудиторів, контролерів та аналітиків, що надасть можливість виявляти вчасно проблемні аспекти та випереджувати можливі недоліки в узагальненні облікової інформації у звітностях підприємств.

Здійснений аналіз наукових джерел та результатів досліджень вчених та практиків вказує на те, що багатогранність економічної сутності, змісту дефініцій, обліку та аудиту запасів, коштів та розрахунків щоденно впливають на результати роботи кожного суб'єкту господарювання, тому є досить актуальним та вимагає проведення подальших пошуків напрямів їх вдосконалення.

Зокрема, означеними об'єктами бухгалтерського обліку та аудиту з наукової та практичної сторони займались дослідники, серед яких відзначимо здобутки Сілівончика О.М., Задорожного З.В., Ловака І.Д., Скрипник М.І., Подмешальської Ю. В., Рубан Л.О. та ряду інших.

Проте, попри наявні досягнення українських вчених в умовах сьогодення існує потреба у подальших напрямках поглибленого вивчення досвіту зарубіжних положень та інтегрування їх до норм національних

положень бухгалтерського обліку та аудиту запасів, коштів та розрахунків підприємств.

Метою написання кваліфікаційної роботи слугувала необхідність в удосконаленні сучасних досліджень, обґрунтування економічної сутності, аналізу та аудиту запасів, коштів та розрахунків задля удосконалення процесу організації обліку та управління майном підприємства.

Окресленими завданнями у кваліфікаційній роботі задля досягнення вказаної вище мети виступили такі:

- 1) Розглянути та здійснити критичний аналіз основних положень та наукових думок щодо економічної сутності запасів, коштів та розрахунків в системі управління підприємства;
- 2) Розкрити характеристику виду діяльності та провести організаційно-економічну характеристику ПП «Культтовари - Вінниця»;
- 3) Опрацювати інформаційне забезпечення організації обліку запасів, коштів та розрахунків в системі управління ПП «Культтовари - Вінниця»;
- 4) Висвітлити теоретичні та практичні аспекти ведення фінансового обліку запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця»;
- 5) Охарактеризувати та узагальнити організаційно - методичне забезпечення аудиту запасів, коштів та розрахунків на підприємстві;
- 6) Застосувати практичну апробацію методики аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця».

Об'єктом у кваліфікаційній роботі виступив процес обліку та аудиту запасів, коштів та розрахунків суб'єктів господарювання з ціллю на ПП «Культтовари - Вінниця».

Предметом дослідження у роботі постали положення наукової думки українських та зарубіжних вчених, нормативно-правових документів стосовно питань удосконалення обліку та аудиту запасів, коштів та розрахунків суб'єктів господарювання.

Методичну основу при підготовці кваліфікаційної роботи становили такі методи дослідження, як: синтезу, узагальнення, деталізації, табличний та графічний методи, метод спостереження, методи системності і комплексності та інші.

Інформаційною базою у процесі підготовки кваліфікаційної роботи виступили такі джерела інформації, як: вітчизняні чинні нормотворчі документи, підручники, навчальні посібники, матеріали наукових конференцій, симпозіумів, збірники наукових праць вчених та економістів, Інтернет-джерела щодо доступу до публічної інформації тощо.

Апробацію одержаних наукових результатів було здійснено шляхом виступів на конференціях та публікацію 2-х статей:

- 1) «Економічна сутність запасів, коштів та розрахунків підприємства в системі бухгалтерського обліку»;
- 2) «Інформаційне забезпечення організації обліку запасів, коштів та розрахунків».

Структура кваліфікаційної роботи є наступною: вступ, три розділи основного тексту роботи, висновки та пропозиції, список використаних джерел, що містить 50 найменувань.

Основний текст кваліфікаційної роботи викладений на 54-х сторінках друкованого тексту.

У роботі налічується 16 таблиць; 31 рисунок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЗАПАСІВ, КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність запасів, коштів та розрахунків в системі управління підприємства

Проведення господарської діяльності у суб'єктів бізнесу є неможливою за відсутності господарських засобів (майна, ресурсів).

Запаси виступають головною структурною одиницею у складі ресурсів підприємства та саме вони надають можливість реалізувати безперервний виробничий чи торговельний процес суб'єктів господарювання.

Посилаючись на норми, що висвітлені в НП(С)БО 9 «Запаси», запаси – це активи підприємства, яким характерні такі основоположні критерії їх визнання (рис. 1.1) [25]:

Рисунок 1.1 – Критерії визнання запасів на підприємствах та їх характеристика згідно з НП(С)БО 9 «Запаси» [25]

Разом з тим, підприємства сфери робіт чи послуг також мають бути забезпечені необхідними запасами [25].

У сучасній українській науковій літературі така дефініція, як «запаси» почала застосовуватись внаслідок інтеграції національних положень обліку до міжнародних, внаслідок чого у чинній версії НП(С)БО 9 «Запаси» трактується таким чином: «- це активи, які:

- 1) утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
- 2) перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- 3) утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством» [25].

У попередній версії термін «запаси» з позицій бухгалтерського обліку найменовували «товарно-матеріальними цінностями», «виробничими ресурсами», «матеріальними ресурсами» тощо.

Поряд з трактуванням запасів у п. 9 НП(С)БО 9 «Запаси», існує паралельне розуміння про те, що до складу запасів враховують такі активи, як визначено у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [24]:

- 1) Запаси;
- 2) МШП;
- 3) Сировина та допоміжні матеріали, паливо, тара, запасні частини, будівельні матеріали та ін..

Разом з тим, у НП(С)БО 1 не вказано, що такі запаси називаються «виробничими запасами» [24].

Враховуючи позиції ряду НП(С)БО та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», узагальнений склад запасів варто визначати таким чином, зокрема, виходячи з їх класифікаційних ознак для цілей обліку (рис. 1.2) [35].

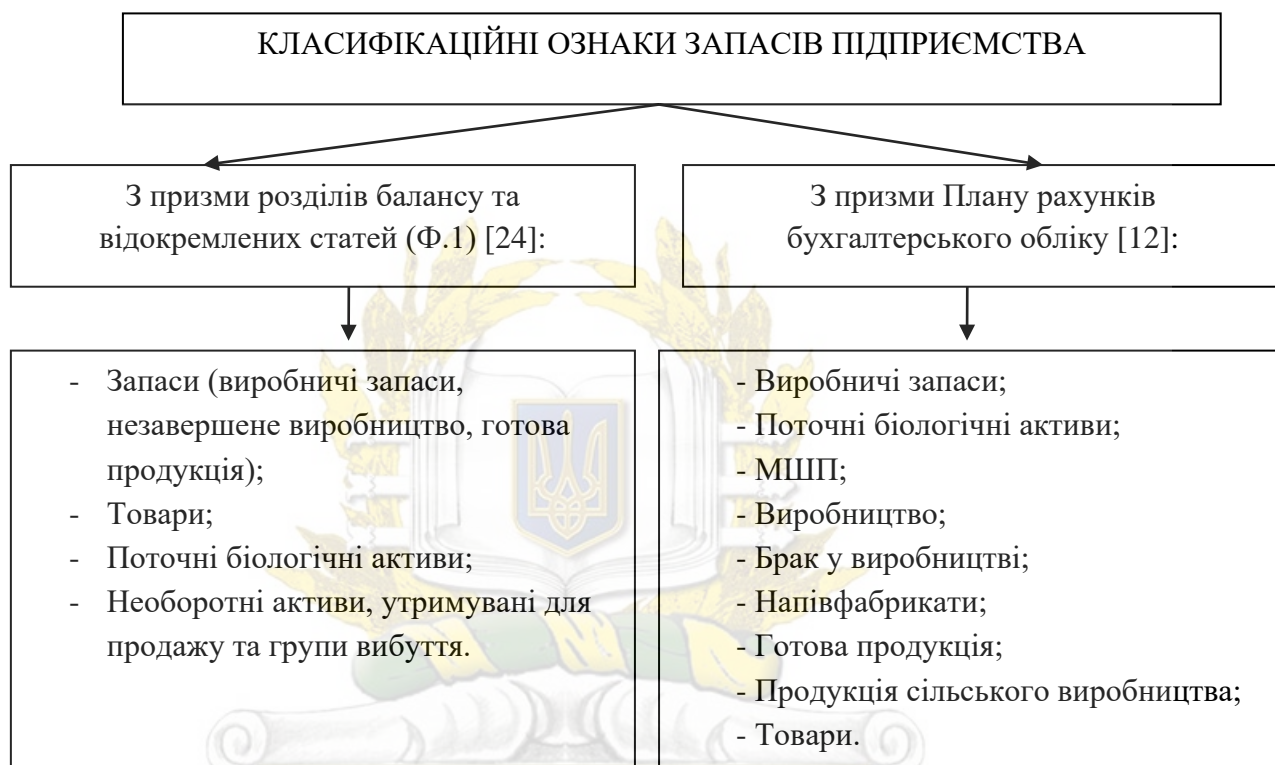

Рисунок 1.2 - Класифікаційні ознаки запасів підприємства згідно норм українського законодавства [12, 24]

Отже, обидві класифікаційні ознаки запасів, які визначені вище переліченими нормотворчими документами вказують на важливість достовірного визнання та оцінки запасів з ціллю збору та достовірного узагальнення й висвітлення облікової інформації щодо наявних запасів у суб'єкта господарювання у фінансовій звітності.

Більш розширену класифікацію запасів для цілей обліку та управління на підприємстві подамо на рисунку 1.3, що наведена у Додатку Н.

Кошти суб'єктів бізнесу належать до найліквідніших активів, оскільки здатні найшвидшим часом перетворитись у будь-яку іншу форму активу.

За відсутності грошових коштів у, навіть досить короткому проміжку часу господарювання, постає неможливим провадження господарської діяльності підприємства, зокрема, придбання активів чи оплати рахунків за зобов'язаннями перед контрагентами за різними нетоварними операціями.

Саме тому, слід чітко реалізовувати організаційні заходи щодо наявності та використання грошових коштів як у готівковій, так і в безготівковій формах у суб'єктів бізнесових структур з ціллю дострокового виявлення проблем, що можуть мати місце та негативно впливати на результати господарської діяльності.

Варто погодитися із думкою Попович О.В., яка вважає, що грошові кошти визначають початок та закінчення процесу кругообігу, який розпочинається із оприбуткування ТМЦ, виробництва готової продукції, виконання робіт чи послуг із подальшою їх реалізацією, внаслідок чого у підприємства знову з'являються грошові кошти через факт отримання виручки від покупців чи замовників [33].

Визнання грошових коштів у суб'єктів господарювання регламентується відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», у якому вказано наступне: «грошові кошти – це готівка, кошти на рахунках в банках та депозити до запитання» [24].

На рисунку 1.4 подамо зобразимо форми та складові коштів суб'єктів бізнесу.

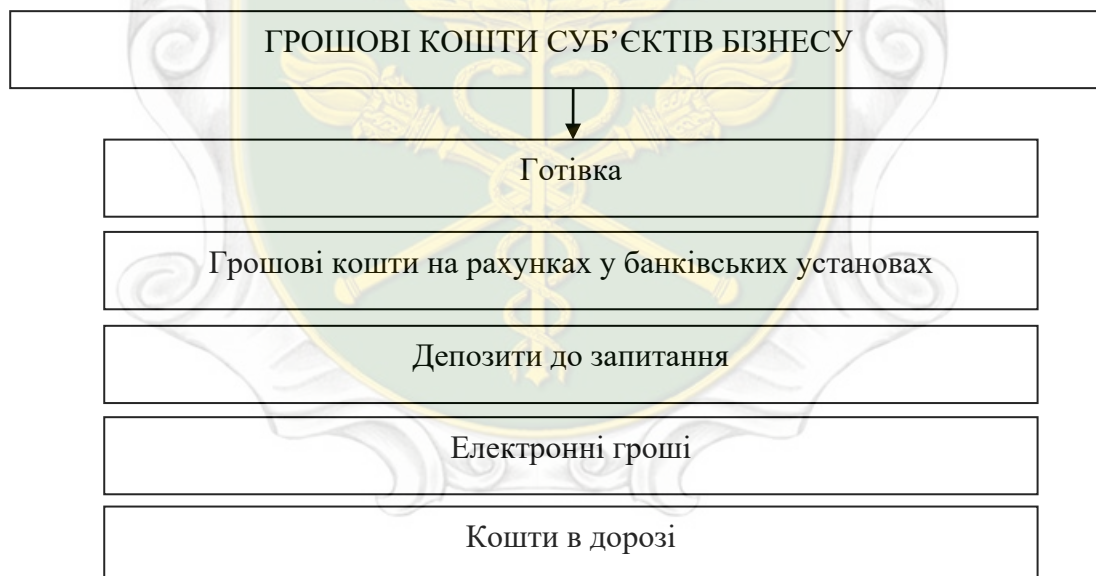

Рисунок 1.4 – Склад коштів підприємств [11, 24, 32]

У сучасних умовах провадження діяльності суб'єктами бізнесу, в аспекті проведення розрахунків, здебільшого, використовуються безготівкові розрахунки, що полегшує та прискорює кругообіг грошових коштів.

Під безготівковими розрахунками розуміють переказ грошових коштів через виписування платіжних інструкцій банківським установам на рахунки визначених контрагентів - отримувачів коштів [11].

Готівкові ж розрахунки займають незначне місце в обсягах обігу грошей у підприємств в умовах сьогодення [32].

Необхідно відзначити тісний взаємозв'язок між готівковими та безготівковими оборотами коштів, який підтверджується тим, що обидва характеризуються спільною особливістю зміни з однієї форми на іншу.

Виходячи із наведеного нормативного означення грошових коштів, вважаємо, що слід було б додати структури коштів електронні гроші, обґрунтовуючи це тим, що вони виступають засобом платежів, обміну й накопичення.

Також слід доповнити трактування коштів грошовими коштами, що знаходяться в дорозі, й ті кошти, які були сплачені контрагентами в останні дні місяця та не зараховані чи не розподілені на рахунки державних установ.

1.2. Характеристика виду діяльності та організаційно-економічна характеристика ПП «Культтовари - Вінниця»

ПП «Культтовари - Вінниця» зареєстрованим у 2007 році, має таку юридичну адресу: м. Вінниця, вул. Максима Шимка, буд. 54.

Перелік КВЕД ПП «Культтовари - Вінниця» подамо на рисунку 1.5.

Рисунок 1.5 – Види економічної діяльності ПП «Культтовари - Вінниця»

ПП «Культтовари - Вінниця» є суб'єктом бізнесу, провадить свою господарську діяльність на підставі Статуту (Додаток А).

Основною сферою діяльності, як видно із КВЕД, поданих на рисунку 1.5, є торговельна діяльність. На рисунку 1.6 схематично побудуємо

організаційну структуру ПП «Культтовари - Вінниця», до складу якої відносяться адміністративні відділи та роздрібні торговельні мережі.

Рисунок 1.6 – Організаційна структура ПП «КУЛЬТТОВАРИ - ВІННИЦЯ»

Торговельне підприємство займається поставками широкого спектру канцелярських товарів, офісного паперу, а також супутніх офісних товарів для підприємств, суб'єктів державного сектору (приймаючи участь у тендерних закупівлях), спеціалізованих магазинах, корпоративним клієнтам, іншим торговельним мережам через відділ оптової реалізації товарів «Якісна Канцелярія».

Додатковою послугою ПП «Культтовари - Вінниця» для оптових клієнтів є надання пропозицій щодо формування оптимального «асортиментного портфеля канцелярської сфери».

Такий портфель містить пропозиції щодо обрання якісної канцелярії як українських, так і світових виробників канцтоварів – Captain, Bugomax, Uni, Citizen, Daymon, Maestro, Panta Plast, Kite, а також інших товарів, зокрема, для школи, творчих занять, інших непродовольчих товарів тощо.

Суб'єкт господарювання ПП «Культтовари - Вінниця» виступає офіційним та винятковим дистриб'ютором деяких видів товарів та продукції провідних виробників товарів на теренах Вінницької області (рис. 1.7).

Завдяки тому, що на ПП «Культтовари - Вінниця» дотримуються принципу «клієнтоорієнтованості», суб'єкт бізнесу має можливість встановлювати досить конкурентні оптові та роздрібні ціни на товари; пропонувати товари лише високої якості; пропонувати гнучку систему надання знижок споживачам; забезпечувати постійну наявність товарів, а також залучати до складу персоналу висококваліфікований персонал.

Рисунок 1.7 - Категорії товарів на ПП «Культтовари - Вінниця»

Загалом, у ПП «Культтовари - Вінниця» налічується понад 15000 найменувань товарів, які зможуть задовольнити широкий спектр споживачів на ринку канцелярських товарів.

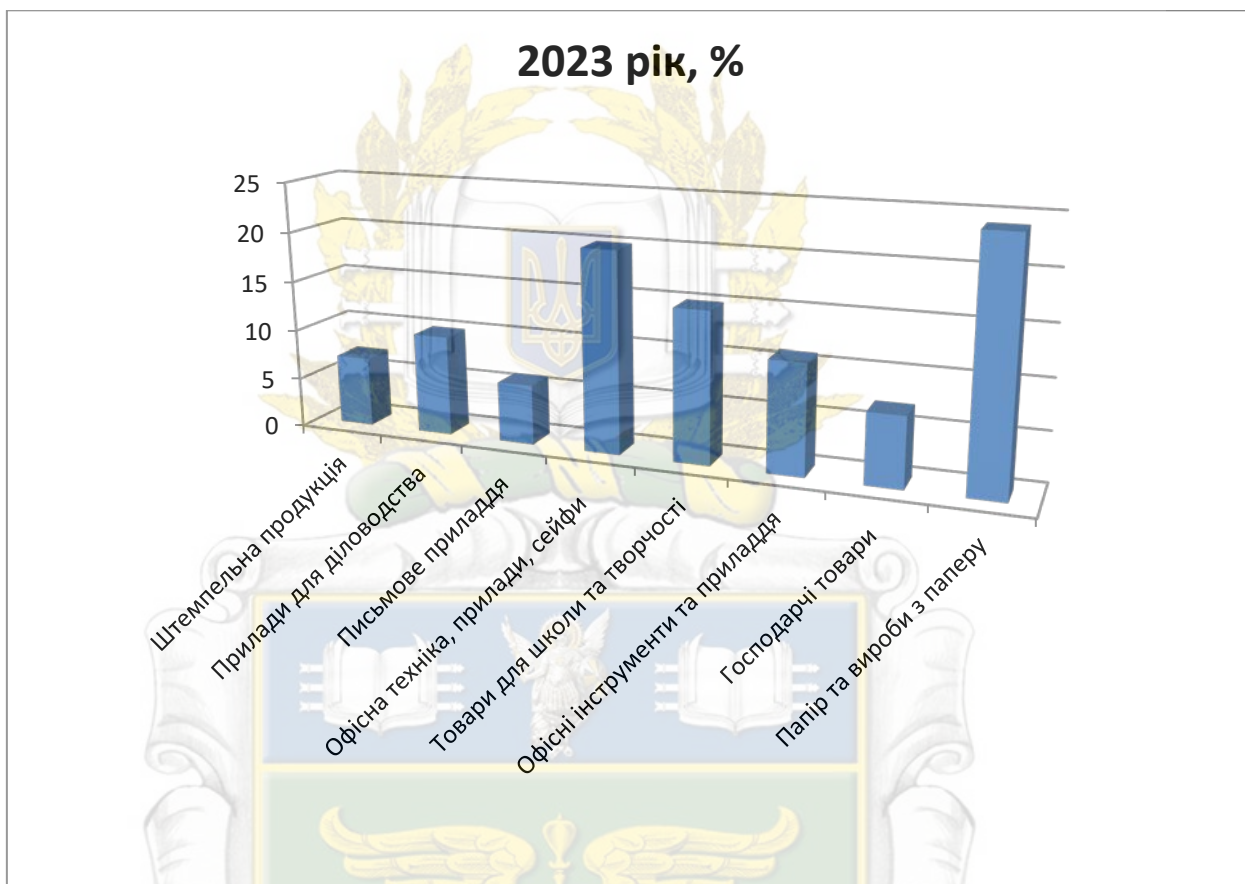

Рисунок 1.8 – Структура обсягів реалізації груп товарів на ПП «Культтовари - Вінниця»

Із графіку (рис. 1.8), на якому проілюстровано структуру обсягів реалізації товарів на ПП «Культтовари - Вінниця» видно, що найбільші доходи у 2023 році суб'єктом бізнесу було отримано від продажів таких груп товарів, як: паперу та виробів з паперу – 24,0 %, офісної техніки, приладів та сейфів – 20,0 %, товарів для школи та творчості - 15 %, офісних інструментів та приладдя – 11,0 %, приладів для діловодства – 10,0 %.

Продовжуючи дослідження базового підприємства, здійснимо аналіз його основних економічних показників результатів його господарювання за 2019-2023 роки, які подамо у таблиці 1.1. (Додаток Ш).

Із проаналізованих даних, узагальнених у табл. 1.1 (Додаток Ш), відслідковуємо, загалом, позитивну динаміку діяльності торговельного підприємства ПП «Культтовари - Вінниця» за результатами звітнього 2023 року.

Отож, чистий дохід від реалізації товарів на кінець звітнього фінансового 2023 року був отриманий в більшому обсязі, що на 33,0 тис. грн. (на + 0,19 %) перевищило даний показник попереднього 2022 року. Така динаміка оцінена позитивно в роботі досліджуваного суб'єкта бізнесу.

У 2023 році кінцевим результативними показником підприємства було отримано нерозподілений прибуток у сумі 256 тис. грн., особливо, враховуючи те, що за 2019-2022 роки ПП «Культтовари - Вінниця» працювало збитково внаслідок високої собівартості реалізації товарів та одночасно низьких рівнів виручки від їх продажу. Також на рівень отриманого збитку щорічно несли вплив значні суми операційних витрат та інші витрати діяльності при мінімально визнаних чи відсутніх сумах інших доходів.

Інших доходів за період дослідження суб'єкт бізнесу не отримував взагалі, але, щорічно ніс інші витрати, які хоч і з року в рік мали значне зменшення, проте, у 2023 році склали 31,0 тис. грн., що менше на 54,00 тис. грн. (- 63,53 %) у співставленні до 2022 року; на 73,00 тис. грн. (- 70,19 %) менше – по відношенню до 2021 року та на 60,00 тис. грн. (- 65,93 %) менше, ніж у 2020 році. В цілому, щорічне зменшення інших витрат нестиме досить позитивний вплив на фінансовий результат до оподаткування, та відповідно на обсяг отриманого кінцевого прибутку.

За підсумками здійсненого аналізу важливих показників господарювання (табл. 1.2), нами встановлено досить позитивний факт щодо оновлення основних фондів, вартість яких у 2023 році складала 2089,0 тис. грн., відповідно, суттєво зросла на 519,00 тис. грн. (+ 33,06 %) порівняно до 2022 року; на 803,00 тис. грн. (+ 62,44 %) – із 2021 роком та на 953,00 тис. грн. (+ 83,89 %) – по відношенню до 2020 року. Такі операції щодо

збільшення вартості основних засобів у майбутніх періодах сприятимуть ефективнішому управлінню активами шляхом більш розширеного використання їх потужностей.

Однак, як бачимо із динаміки показника фондівіддачі на кінець 2023 року ПП «Культтовари - Вінниця» ще не досягло покращення рівня даного показника, який вказує на ефективність використання об'єктів основних засобів в ході господарювання. Від так, у 2023 р. він становив 8,42, що на 24,7 % нижче, аніж у попередньому 2022 році; на 36,23 % нижче, ніж у 2021 році. У даному випадку варто розуміти, що оновлення фондів відбувалось наприкінці звітного 2023 року, тому й підприємство не забезпечило їх ефективне використання, тобто віддачу у вигляді прибутку.

Протягом періоду з 2019 по 2023 рік середня чисельність персоналу на ПП «Культтовари - Вінниця» мала майже стабільну кількість працівників згідно із штатними розписами. За 2023 р. на підприємстві налічувалось 70 осіб, що на 1 особу менше, ніж у попередньому 2022 році (або на 1,41 %), на 4 особи менше, ніж у 2021 році (або на 5,41 %). У даному випадку можемо зробити висновок, що кадрова політика є оптимізованою та зберігається на стабільному рівні.

Разом із тим, також позитивним моментом варто оцінити динаміку продуктивності праці вказаних вище працівників, яка зросла у 2023 році та склала 251,1, що на 1,62 % краще, аніж у 2022 р.; на 9,51 % вище, ніж була у 2021 році та на 5,8 % вище, аніж у 2020 році.

Загалом, оцінюючи фінансовий стан та фінансові результати господарювання ПП «Культтовари - Вінниця» у період 2019-2023 р.р. відзначимо деяке покращення на кінець 2023 року, оскільки підприємство все ж вийшло на прибутковий рівень шляхом отримання позитивного валового прибутку, фінансового результату від операційної діяльності та, врешті, нерозподіленого прибутку.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ, КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Інформаційне забезпечення організації обліку запасів, коштів та розрахунків в системі управління ПП «Культтовари - Вінниця»

Інформаційне забезпечення організації обліку запасів, коштів та розрахунків являє собою різнобічну систему, яка формується із застосування методів та принципів, які є пов'язаними між собою.

Кожна структурна одиниця загального процесу бухгалтерського обліку запасів, коштів та розрахунків виконує свою окрему функцію, а сформована сукупність методів і процедур надає можливість загального розуміння та відтворення достовірної картини щодо стану та результатів діяльності суб'єкта бізнесової структури.

На ПП «Культтовари - Вінниця» організовано процес ведення обліку шляхом створення відокремленого структурного підрозділу – бухгалтерії, яку очолює головний бухгалтер. На рисунку 2.1 зобразимо структуру бухгалтерської служби ПП «Культтовари - Вінниця».

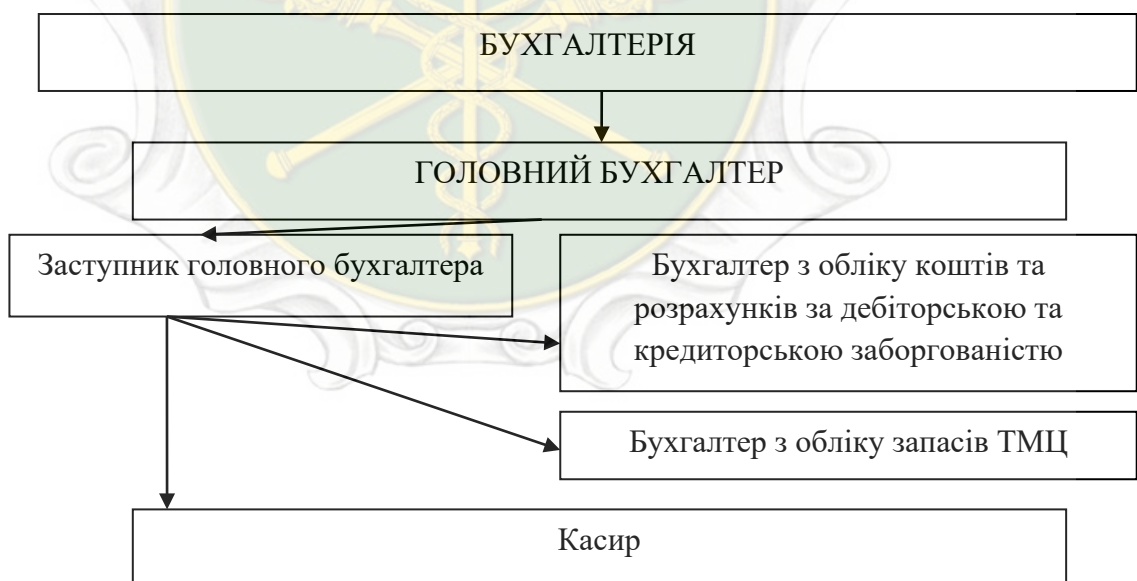

Рисунок 2.1 - Структура бухгалтерської служби

ПП «Культтовари - Вінниця»

На ПП «Культтовари - Вінниця» затверджено Наказ «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку» (Додаток Б) та Робочий План рахунків бух обліку (Додаток В).

Від так, варто вказати на те, що досить важливим є концентрування уваги щодо аспектів ідентифікації запасів, що визнаються та входять до складу активів у час їх оприбуткування як первинної ланки процесу їх обліку.

Управління потоками матеріальних активів, зокрема, запасів, а також їх рухом, організовується на підставі облікової інформації щодо кількості таких господарських засобів в розрізі як натуральних, так і грошових вимірниках. Першоджерелом походження із подальшим узагальненням інформації з метою управління запасами виступає облікова інформація із аналітичних рахунків, що мають бути відкритими до синтетичних рахунків 2-го класу «Запаси» [2, 12].

З ціллю узагальнення облікової інформації щодо придбання запасів у бухгалтерській службі використовують рахунок 20 «Виробничі запаси» із додатково встановленими аналітичними рахунками до субрахунків 2-го порядку, де реєструється первинна вартість, яка формується із фактичної собівартості придбання запасів та включає: покупну вартість запасів із понесеними ТЗВ (на транспортування, завантаження, розвантаження, внутрішнє переміщення на склади суб'єкта господарювання, а також націнка постачальників, ціна біржових та брокерських послуг, мито та митні збори та ін.). [12].

Цікавим та практичним аспектом умов сьогодення виступає той факт, що оприбуткування усіх видів ТМЦ має бути оформленим документами типових форм, що є регламентованими Держкомітетом статистики України чи іншими органами влади.

Тож, головним документом з оприбуткування запасів є Прибутковий ордер (Додаток Д) [8].

Одночасно, враховуючи динамічність електронного ринку товарів та інших ТМЦ, первинні документи можуть бути отриманими в електронному вигляді та прийматися для подальшої обробки в бухгалтерському обліку, проте за умов, коли будуть витриманими усі вимоги чинного законодавства стосовно правил створення та передачі електронних документів, а також загального електронного документообігу [2].

Актуальним даний шлях отримання запасів виступає в Україні, оскільки нині вагома частка запасів придбавається через Інтернет – мережу.

Враховуючи на практиці той факт, що Інтернет - магазин майже нічим особливо не відрізняється від звичайних стаціонарних магазинів, лише основною відмінністю виступає відсутність торговельних приміщень із наявним каталогом товарів та ТМЦ, які реалізуються покупцям [2].

Вибуття з підприємства різних видів запасів в рахунок реалізації покупцям письмово підтверджується оформленою ТГН або накладною-вимогою на відпуск (внутрішнє переміщення) запасів, що виписуються відповідно до попередньо укладеного договору з іншою стороною – контрагентом [2]. В бухгалтерії фіксування вибуття видів запасів відбувається на синтетичних рахунках та одночасно здійснюється реєстрація у відомостях аналітичного обліку ТМЦ [2].

У аналітичних відомостях розраховуються суми та відсоток ТЗВ, що мають бути списаними в обліку у пропорції вартості вибуття ТМЦ.

Визначення собівартості списання запасів з рахунків та балансу суб'єкта господарювання відбувається із використанням раніше обраного методу оцінки вибуття запасів [6].

Саме інформація в аналітичному обліку вказує на суми обороту в середині підприємства (оприбуткування, вибуття) запасів в розрізі визначення матеріально-відповідальних осіб структурних підрозділах.

Варто прийняти до практичного використання досить цікавий погляд на оцінку та визнання запасів авторів наукової статті Ю.В. Подмешальської та Є. К. Зайберт, яка не суперечить нормам, визначеним в НП(С)БО 9

«Запаси», суть якої полягає в пропозиціях щодо організації та ведення їх обліку з ціллю забезпечення потреб щодо інформації у суб'єкта бізнесу із наголошенням на те, що запас визнається активом, а також наступних рис та ознак запасів, які схематично подамо на рисунку у Додатку Н [31].

Разом із вказаними вище пропозиціями щодо організації обліку запасів, важливо також в організаційній частині наказу про ОПП рекомендувати до застосування перелік форм первинних документів з руху запасів, особливо таких, що не передбачені типовими формами первинного обліку.

Додатково слід визначити та описати правила щодо графіку документообігу та шляхів обробки облікової інформації щодо запасів із визначенням форм контролю за їх рухом в розрізі МВО та інше [2, 6, 13].

Від так, як видно з рисунку 2.2, запаси суб'єктів функціонування виступають найбагатограннішою категорією в процесі організації обліку.

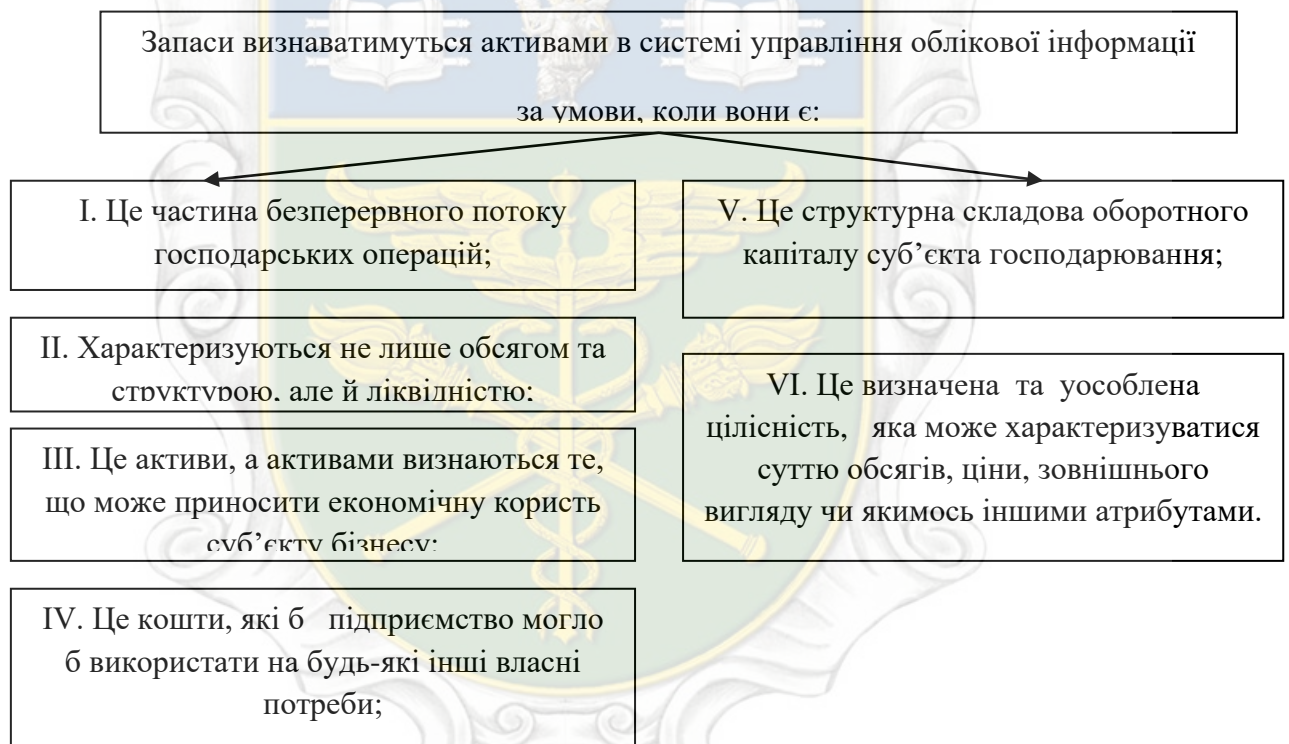

Рисунок 2.2 – Встановлення додаткових умов щодо оцінки та запасів вітчизняними вченими [2, 13]

З метою більш наочного висвітлення узагальненої фактографічної інформації з реєстрації операцій по запасах у первинних документах, побудуємо рисунок 2.3, який наведено у Додатку Р.

Отож, провівши вивчення наукових поглядів вчених та нормативних документів щодо інформаційного забезпечення запасів, варто сформулювати такі висновки, що: при формуванні Наказу про облікову політику суб'єкта функціонування важливо, першочергово, окреслити коло методологічних основ щодо узагальнення облікової інформації про запаси [2, 13, 23, 38]:

- а) окреслити об'єкти обліку запасів з уточненням одиниць їх обліку;
- б) вказати основні критерії їх визнання запасами в складі активів;
- в) перелік витрат, які не включатимуться у первинну вартість запасу, а відноситимуться до витрат того звітного періоду, у якому вони мали місце;
- г) оцінювання таких запасів, які були отримані (повернуті) після поведеного ремонту, поліпшення чи внаслідок списання основних засобів;
- д) оцінювання запасів, які були виявлені у надлишках в результаті проведених інвентаризацій;
- е) обрати методи обліку запасів щодо визначення оцінки їх вибуття;
- ж) охарактеризувати методику обліку та оцінювання інших витрат, які не враховуються до первинної вартості запасів;
- з) окреслити періоди розраховування середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- е) оцінювання запасів на дату балансу та опис спеціальних нормативів щодо інших запасів підприємства [2, 13, 23, 38].

Щодо питання організації обліку розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця», то варто констатувати, що операції із вказаними об'єктами обліку фіксуються первинними документами, узагальнений перелік яких подано у таблиці 2.1 (Додаток С).

Виходячи із зазначеного, вважаємо, що впровадження вказаних пропозицій позитивно впливатимуть на зростання рівня обліково-аналітичного забезпечення управління запасами на підприємствах, зокрема, на ПП «Культтовари - Вінниця».

2.2. Фінансовий облік запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця»

Для обліку запасів на ПП «Культтовари - Вінниця» обрано відповідно до Робочого плану рахунків бухгалтерського обліку 2-й клас рахунків «Запаси» із встановленими субрахунками та аналітичними рахунками з метою отримання за потреби детальної інформації про наявність та рух запасів за будь-який проміжок часу – день, тиждень, місяць, квартал, рік [12].

Також, аналітичні рахунки забезпечують інформацією про фактичну наявність запасів відповідно до місць їх зберігання у суб'єкта бізнесу – склад № 1, склад № 2, а також в розрізі кожного роздрібного магазину, які належать до торговельної мережі ПП «Культтовари - Вінниця».

Серед рахунків 2-го класу «Запаси» на ПП «Культтовари - Вінниця» Робочим планом рахунків обліку обрано такі (Додаток В) [12]:

1) 20 «Виробничі запаси»:

- 200 «Транспортно-заготівельні витрати на запаси» - такий рахунок є альтернативним варіантом до використання під час збирання сум ТЗВ по запасах, його доцільно застосовувати до певних груп виробничих запасів;

- 201 «Сировина та матеріали»;

2011 «Транспортно-заготівельні витрати на сировину та матеріали» - обороти по даному рахунку є частиною вартості сировини та матеріалів;

- 209 «інші матеріали».

2) 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»:

3) 28 «Товари»:

- 281 «Товари на складі»;

- 282 «Товари в торговельних залах»;

- 283 «Товари на комісії»;

- 284 «Тара під товарами»;

- 285 «Торговельна націнка»;
- 280 або 289 «Транспортно-заготівельні витрати на товари» - обороти по даному рахунку частково включаються до собівартості товарів [12, 29].

Враховуючи те, що ПП «Культтовари - Вінниця» є торговельним підприємством, відповідно, володіє значним обсягом запасів у вигляді товарних запасів, під яким розуміють придбані товари, які призначені для подальшого перепродажу. У даному випадку, суб'єкт бізнесу не вносить ніяких змін до їх фізичної форми.

Серед рахунків 3-го класу «Кошти та розрахунки» на ПП «Культтовари - Вінниця» Робочим планом рахунків бухгалтерського обліку обрано до застосування такі:

- 1) 30 «Готівка»:
  - 301 «Готівка в касі в національній валюті»;
  - 302 «Готівка в касі в іноземній валюті».
- 2) 31 «Рахунки в банках»:
  - 311 «Поточні рахунки у банках в національній валюті»;
  - 312 «Поточні рахунки у банках в іноземній валюті»;
  - 313 «Інші рахунки у банках в національній валюті»;
  - 314 «Інші рахунки у банках в іноземній валюті» та, за необхідності, інші субрахунки, до прикладу, за розрахунками з бюджетом.
- 3) 33 «Інші кошти» із додаванням необхідних субрахунків:
  - 333 «Кошти в дорозі» тощо [12].

Окрім обліку коштів, на ПП «Культтовари - Вінниця» для узагальнення інформації щодо розрахунків Робочим Планом рахунків бухгалтерського обліку обрано рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», до якого встановлено субрахунки:

- 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями та замовниками»;
- 362 «Розрахунки з іноземними покупцями та замовниками» [12].

При фіксації розрахунків із кожним окремим покупцем на ПП «Культтовари - Вінниця» розроблено перелік додаткових, так званих, аналітичних рахунків, до прикладу:

- 361.1 «Розрахунки з вітчизняними покупцями ХХХ»;
- 361.2 «Розрахунки з вітчизняними покупцями УУУ» тощо.

На рисунку 2.4 подамо схематичне представлення руху облікової інформації у процесі її узагальнення на рахунку 28 «Товари» із запропонованими аналітичними рахунками щодо видів товарів конкретної групи «Папір та вироби з паперу» для ПП «Культтовари - Вінниця».

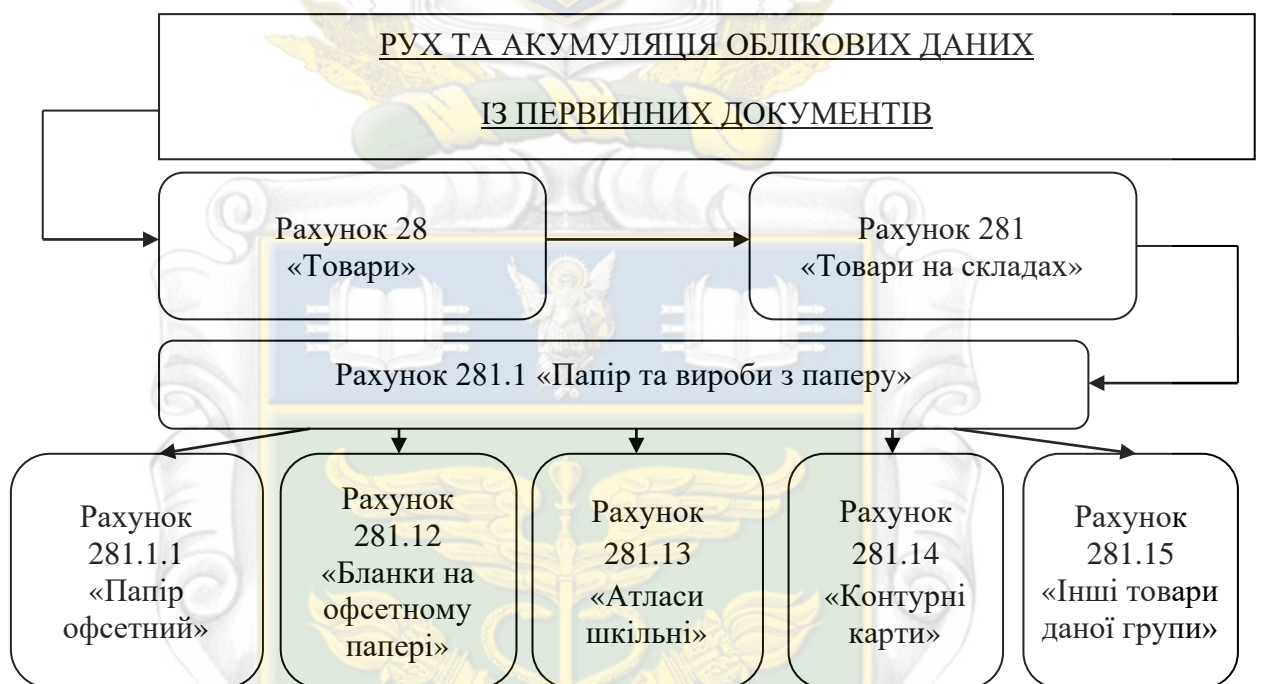

Рисунок 2.4 – Запропонована організація аналітичного обліку виробничих запасів на ТОВ «ХМІЛЬНИЦЬКЕ»

(власна розробка на основі [12])

Досить важливим процесом у фінансовому обліку виступає облік та контроль за таким об'єктом, як кошти підприємства.

Кошти суб'єктів бізнесу можуть існувати у деяких виглядах, тому й їх облік матиме особливі та характерні підходи до кожного з їх видів, зокрема: готівка, на рахунках у банку або інші (в дорозі, на депозитних та інших спеціальних рахунках), а також у вигляді грошових документів [11, 32].

На рисунку 2.5 відобразимо кошти суб'єктів господарювання для цілей ведення їх обліку у відповідності до вигляду та місць їх зберігання.

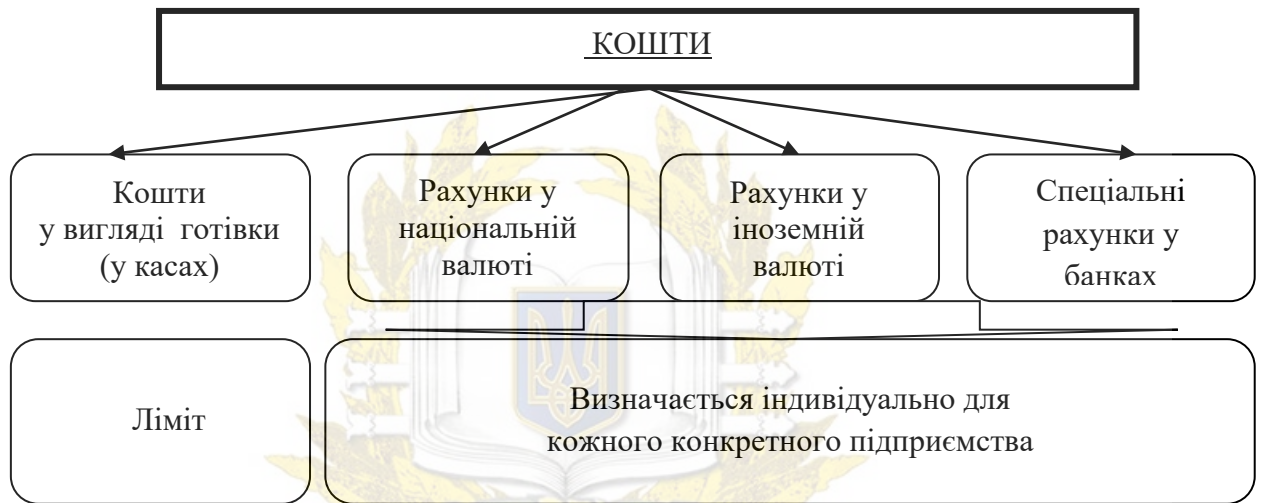

Рисунок 2.5 – Види коштів суб'єктів бізнесу для цілей їх обліку [11, 32]

Безперервний процес збору, реєстрації та узагальнення інформації щодо сум руху коштів усіх видів у суб'єктів господарювання ведеться із фіксуванням в уніфікованих формах первинних документах, окрім того, у визначеному порядку, який подамо на рисунку 2.6 (Додаток Т), [9].

Перелік проводок з обліку запасів, коштів та розрахунків наведено у Додатку У в таблицях 2.2 – 2.5 [9, 12].

Таким чином, наведений вище перелік рахунків з узагальнення в обліку інформації щодо запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» є активними, відповідно, оприбуткування запасів, коштів в касу та на поточні рахунки у банківських установах, а також виникнення заборгованостей внаслідок розрахунків з покупцями акумулюється по дебету вказаних рахунків, а відвантаження запасів, видача готівки з каси та перерахування коштів за безготівковими розрахунками з постачальниками відображається по кредиту [12].

Сальдо початкові та кінцеві на даних рахунках є дебетовими, та їх висвітлення після процесів бухгалтерського оброблених даних наводиться у Ф. 1 «Баланс» у II Розділі Активу «Оборотні активи» у розрізі окремих статей.

РОЗДІЛ 3

МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ЗАПАСІВ, КОШТІВ ТА РОЗРАХУНКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

3.1. Організаційно - методичне забезпечення аудиту запасів, коштів та розрахунків на підприємстві

Аудит запасів виступає досить складним та багатограним процесом та вимагає високої кваліфікації аудитора.

Порядок аудиту запасів потребує застосування досконалої та ефективної методики проведення процесу аудиту, включаючи:

- 1) Перевірку організації та ведення обліку на підприємстві;
- 2) Оцінку зберігання запасів;
- 3) Вирахування різних видів вартостей запасів;
- 4) Пошук ризиків і порушень стосовно обліку запасів на різних ділянках їх місце розташування у суб'єкта господарювання тощо [1, 34].

Результати проведеного аудиту забезпечать отримання інформації щодо стану обліку запасів та надання рекомендацій для покращання системи управління запасами.

Провівши критичний аналіз джерел щодо питання аудиту запасів, нами було визначено, що, що, наразі, не існує єдиної узагальненої методики аудиту запасів, а тому й дослідники та практики постійно пропонують застосування різних підходів із використанням спеціальних інструментів для проведення аудиту запасів.

Результатом не ефективно організованого порядку управління запасами у суб'єктів господарювання можуть виявитися досить суттєві суми фінансових втрат, затримки у постачанні товарів, переплати сум за послуги зберігання товарів, а також їх знецінення [1, 3, 4].

З призми важливості контролю за запасами, вважаємо, що одним із головних методів зовнішнього контролю виступає аудит запасів для

суб'єктів бізнесу, оскільки саме процедура аудиту виступає тим інструментом, який надає та підтверджує достовірну та фактичну оцінку й забезпеченість системи ефективного управління запасами [1, 4].

Результатами аудиту є виявлення потенційних ризиків і проблем, що пов'язані з системами управління запасами у суб'єктів господарювання.

Розвинення новітніх технологій, впровадження диджиталізаційних ресурсних елементів, глобальних змін у бізнес-процесах, а також розроблені міжнародні стандарти обліку та аудиту відіграють значну роль в вдосконаленні наявних методів аудиту та перевірки системи ефективності управління запасами. Вказані напрямки щодо шляхів реалізації аудиту забезпечуватимуть можливість досягнення конкурентних переваг, а також зниження витрат та вплинуть на більш стабільний фінансовий стан кожного суб'єкта бізнесу [17].

Від так, головною ціллю аудиту запасів виступає встановлення законності, достовірності та обґрунтованості господарських операцій, які несуть вплив на рух запасів, а також встановлення достовірності їх висвітлення у системі бухгалтерського обліку.

Варто підтримати науковий погляд вченого Огійчука М. Ф., який висвітлює методичні прийоми та способи аудиторської перевірки шляхом виявлення фактичних умов збереження запасів, МШП та товарів. Науковець наголошує, що варто розпочинати аудит запасів із встановлення придатності складів, на яких має відбуватися належне збереження запасів. Разом з тим, слід перевірити існуючу інфраструктуру, зокрема, під'їзди до складів товарів, стелажі для їх зберігання [1, 34].

Окрім того, цікавим аспектом стало те, що Огійчуком М.Ф. було зацентровано увагу на перевірці кадрового персоналу, а саме на відсутності судимостей, навиках організовувати та фіксувати у документах фактичні операції із відвантаження та оприбуткування ТМЦ.

У свою чергу, на думку Сімон Г.С., варто застосовувати різні прийоми й способи загальної методики аудиту запасів, такі як: інвентаризація,

зіставлення документальних даних, зустрічна перевірка з контрагентами, контрольне порівняння, математична перевірка достовірності визначення норм природних втрат [39].

Спіцин С. вважає, що саме використання такої сукупності та порядку проведення аудиторських процедур забезпечить досягнення бачення щодо істинної картини стосовно фактичного стану запасів у суб'єктів функціонування [41].

Вважаємо доволі цікавою позицією Ткаченко О.С., який каже на те, що формування програми та методики аудиту запасів слід здійснювати залежно від поставленої мети аудиту, варто враховувати потенційні можливості та спроможності аудитора, а також умови складеного договору про аудиторську перевірку.

З точки зору вченої, основною метою розробленої методики аудиторської перевірки має виступати об'єктивність в отриманні достовірної та правдивої інформації щодо стану та руху запасів на підприємстві.

Таким видами аудиту можуть бути застосованими: суцільний аудит, вибірковий чи комбінований. У даному випадку, на результат аудиту впливатиме внутрішній контроль, а також важливу роль відіграватиме організація процесу ведення бухгалтерського обліку на підприємстві [44].

Такий науковець, як Лучко М.С., вважає, що у процесі аудиту запасів слід сконцентруватися на організаційних та методичних положеннях аудиту запасів. Пошуковець вказує на застосуванні наступного інструментарію: тестування системи внутрішнього контролю підприємства, планування процедур та етапів програми проведення аудиту запасів, обов'язкове складання порівняльної відомості результатів здійсненої інвентаризації запасів. Вказані документи забезпечать отримання результатів щодо покращення якості контролю та аудиту господарських операцій із запасами [17].

На відміну від вище викладених думок науковців, дослідження Сиротюка Г. базуються на тому, що у процесі аудиторських процедур

аудиторів слід концентрувати найбільше уваги саме затвердженій обліковій політиці суб'єкта господарювання. Адже, саме першочергова перевірка положень Наказу «Про облікову політику» постає головним етапом перед перевіркою фактичного ведення бухгалтерського обліку [37].

Вважаємо, що кожна із викладених думок вчених має право на існування, однак, залежить від окремих чинників впливу, до яких віднесемо такі: організаційно-правова форма господарювання підприємства, вид економічної діяльності (КВЕД), обрана система оподаткування, розроблена та впроваджена система внутрішнього контролю, застосування виду програмного забезпечення у бухгалтерії підприємства тощо.

На нашу думку, суттєве значення на процес та результат аудиту запасів справлятимуть джерела інформаційного забезпечення аудиту, тобто перелік використовуючої облікової документації підприємства з руху та зберігання запасів.

Схематично на рисунку 3.1 зобразимо перелік облікових документів у процесі аудиту запасів. [1, 3, 13].

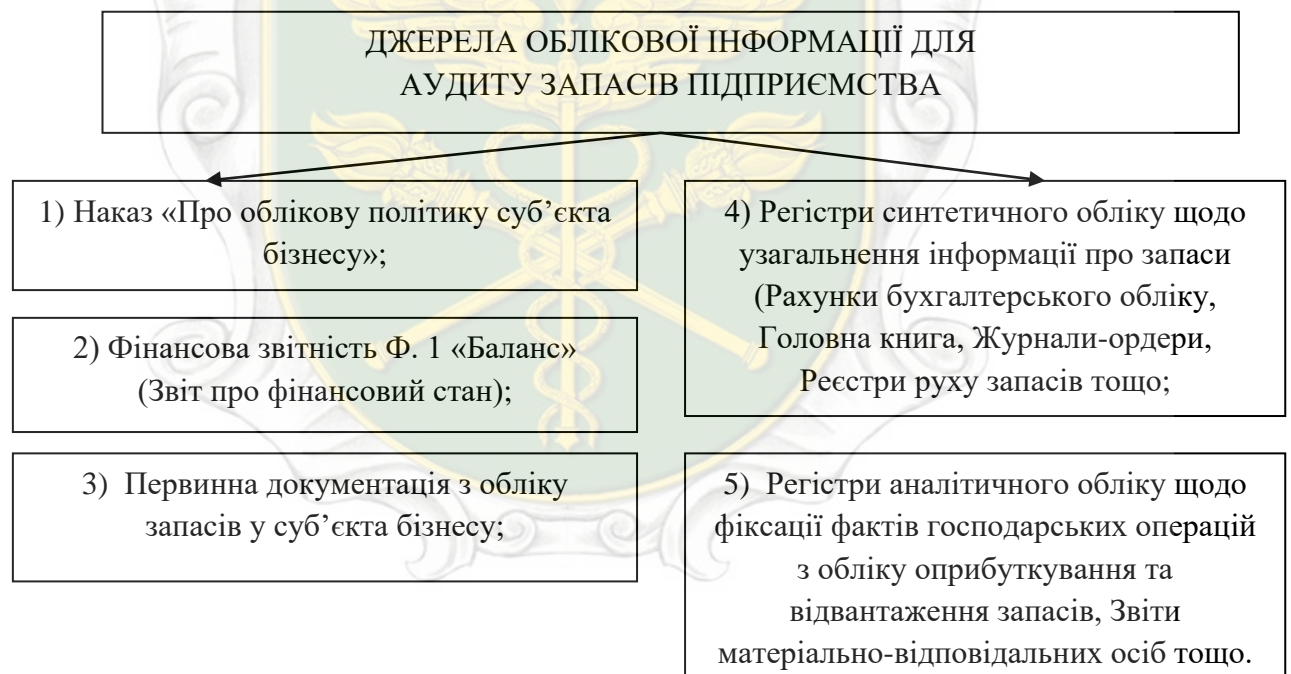

Рисунок 3.1 – Джерела облікової інформації для аудиту операцій із запасами на торговельному підприємстві ПП «Культтовари - Вінниця»

У ході реалізації процесу аудиту запасів слід дотримуватись певного порядку та покрокового виконання аудиторських процедур.

На рисунку 3.2 схематично подано стадії алгоритму аудиту запасів на підприємстві [1, 3, 13]

Рисунок 3.2 - Стадії алгоритму аудиторського процесу запасів на підприємстві [1, 3, 13]

Головним та досить відповідальним етапом на початку аудиторської перевірки запасів виступає формування та вибір елементів методики аудиту запасів при розробці плану та програми аудиту.

Як зазначалось вище, на рисунку 3.2, розпочинати процес аудиторської перевірки доцільно із вивчення положень Наказу «Про облікову політику», оскільки саме даний документ вміщує вихідну інформацію щодо обраних методів оцінки запасів вибуття, розроблену їх номенклатуру та класифікацію, технологічні процеси щодо списання запасів при їх реалізації

чи іншому вибуттю, а також інші важливі специфічні до виду діяльності аспекти, що несуть вплив на процес ведення їх обліку та зберігання.

Аудитору є важливим отримати переконання у тому, що вказані у наказі методи чітко відповідають фактичним умовам роботи суб'єкта господарювання.

Наступним етапом аудиторської перевірки потрібно провести дослідження показників щодо стану запасів у фінансовій звітності, зокрема, здійснення порівняння облікових даних щодо наявності запасів за кожною статтею у балансі та співставлення із даними, висвітленими в оборотно-сальдовій відомості та Головній книзі.

З ціллю обґрунтування власних висновків аудитору слід впевнитись в їх достовірності та доказовості.

У такому випадку йому потрібно використовувати норми та положення МСА 500 «Аудиторські докази», яким визначено перелік важливих правил та рекомендацій стосовно даного аспекту [22].

Подальшими аудиторським процедурами щодо забезпечення отриманих доказів достовірності виступають такі, як:

- аналіз показників фінансових звітів;
- перевірка впровадженого внутрішнього контролю на підприємстві;
- підтвердження інформації зовнішніми джерелами;
- здійснення фізичного огляду запасів на складах суб'єкта господарювання;
- аналіз застосовуваної документації та облікових записі;
- реалізація тестових перевірок та інше [22, 34].

Отже, по завершенню вказаних вище етапів аудиту запасів аудитор має сформулювати аудиторський звіт, який міститиме інформацію щодо отриманих результатів своїх перевірок із супроводжуючими обґрунтованими висновками аудитора стосовно відповідності порядку обліку та зберігання запасів спеціальним встановленим вимогам.

У висновках аудитора щодо результатів аудиту можуть бути вказані такі типові помилки щодо стану бухгалтерського обліку та фізичного збереження запасів, як:

- 1) незадовільна організація складського господарства та зберігання запасів на підприємстві;
- 2) порушення правил та заготівельних процедур щодо завантаження та розвантаження запасів на складах підприємства;
- 3) недостатня точність та регулярність обліку запасів;
- 4) низький рівень контролю за витрачанням запасів;
- 5) порушення правил та процедур процесу інвентаризацій із запасами;
- 6) управлінські помилки, зокрема, невчасне виявлення, а також реагування на виявлені недоліки тощо [34].

Отже, як бачимо, задля отримання достовірних, об'єктивних та надійних висновків, професійному аудиторі слід користуватися безліччю джерелами інформації, а саме, різнобічною документацією з первинного обліку, узагальненими регістрами обліку та фінансовою звітністю суб'єкта функціонування.

В існуючих умовах військового стану в Україні досить актуальним для усіх суб'єктів господарювання є наявність коштів задля можливості вчасного проведення розрахунків з контрагентами.

З цією ціллю підприємствам досить важливо опанувати здатність щодо раціонального управління, розподіл та використання коштів у процесі провадження господарської діяльності. Тому, правильно організований порядок ведення обліку коштів виступає як ніколи актуальним.

З метою впевненості у достовірності обліку коштів на підприємствах варто проводити їх аудит.

Як вказують практичні випадки, у суб'єктів господарювання здебільшого, мають місце випадки із виявленими у процесі аудиту порушеннями обліку та фіксування господарських операцій у касах при здійсненні розрахунків [8, 19, 26].

Відповідно, касові операції, в подальшому, несуть вплив на узагальнення інформації щодо наявності та руху коштів підприємства в регістрах обліку та фінансовій звітності.

За вказані виявлені помилки при веденні обліку коштів підприємства отримують досить суттєві витрат внаслідок виставлених штрафних санкцій.

З вказаного випливає твердження про те, що проведення аудиту коштів як в касах, так і на рахунках у банківських установах, забезпечуватиме для керівників та системи управління підприємства можливість виявлення та встановлення порушень у даних господарських операціях щодо їх достовірності висвітлення та реєстрації в обліку, а також допущених помилок під час умисних та ненавмисних зловживань коштами підприємства при виконанні посадових обов'язків [19, 26]. .

Разом із тим, внаслідок отриманих результатів проведеного аудиту коштів підприємства-замовники мають можливість впевнитися в оцінці ефективності використання коштів у господарській діяльності.

Отож, виокремимо основні завдання аудиту коштів суб'єкта функціонування, до яких належать наступні [19, 38] :

- 1) вивчення умов зберігання готівкових коштів в касі підприємства;
- 2) перевірка чекових книжок та, за наявності, грошових документів;
- 3) вивчення порядку оформлення первинних документів, що фіксують надходження та перерахування готівкових та безготівкових коштів у суб'єкта бізнесу;
- 4) взаємозвірка відповідності інформації первинних документів та виписок банків про рух коштів на рахунках в банках;
- 5) звірка узагальнення господарських операцій з коштами у зведених облікових регістрах, зокрема, у касових книга, журналах-ордерах, оборотно-сальдових відомостях та фінансовій звітності;
- 6) визначення правильності у вирахуванні та дотриманні в касі ліміту коштів;
- 7) оцінка доцільності використання коштів підприємства;

8) визначення та встановлення умов дотримання норм нормотворчих документів стосовно обліку коштів;

9) висновки щодо загального стану організації бухгалтерського обліку та проведення внутрішнього контролю за коштами підприємства тощо [38].

По завершенню етапу вибору щодо переваг тих чи інших методичних прийомів аудиту коштів та розрахунків, аудитор приступає до складання тесту внутрішнього контролю та, безпосередньо, програми аудиту готівково-розрахункових операцій, яку представимо у таблицях 3.1 та 3.2 (Додаток X, Ц) [34].

Враховуючи те, що, здебільшого, суб'єкти господарювання використовують безготівкові розрахунки з контрагентами, аудит коштів варто проводити окремо у розрізі аудиторської перевірки готівкових коштів (аудит касових операцій) та аудит господарських операцій на рахунках у банківських установах.

Щодо аудиту готівкових коштів, то відмітимо, що його проводять шляхом застосування методу інвентаризації, зокрема, виявлення фактичної наявності готівки. Результати перевірки оформлюють актом інвентаризації, у яких фіксують повноту та вчасність оприбуткування коштів із подальшим порівнянням результатів інвентаризаційних актів із даними бухгалтерського обліку.

Для висвітлення інформації про результати аудиту надходження та витрачання готівкових коштів та лімітів каси, пропонуємо аудитору до використання у процесі аудиторських перевірок такі фрагменти Робочих таблиць щодо (Таблиці 3.3 та 3.4) [38].

У ході аудиторської перевірки звітів касира разом із доданими до нього первинними документами касира, важливо здійснити звіряння нумерації оприбуткувань та витрачань готівкових коштів відповідно до вказаних записів у звіті з метою підтвердження цілісності процесу обліку операцій з готівкою за обраний період перевірки на ПП «Культтовари - Вінниця».

...									
-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--

У випадках виявлених різниць чи неспівпадінь інформації у сумах або у номерах документів (ПКО та ВКО, потрібно з'ясувати причини тих розбіжностей.

Наступним запропонованим фрагментом Робочої таблиці аудитора щодо перевірки сальдо по касі (лімітів каси) виступить таблиця 3.5.

Таблиця 3.5 - Запропонований фрагмент Робочих таблиць аудитора при перевірці залишків готівкових коштів (лімітів каси) у касі ПП «Культтовари - Вінниця», грн.

Дата	Сальдо по касі на початок робочого дня	Оприбуткування готівки за робочий день	Видача готівки протягом робочого дня	Сальдо по касі на початок робочого дня	Встановлений ліміт каси	Суми, що перевищують ліміт каси на кінець дня
01.09.24						
02.09.24						
03.09.24						
...						

Стосовно завдань ат аудиторських процедур, які варто мати на увазі аудитору у ході перевірки коштів на рахунках у банках, є наступними [19, 38]:

- 1) перелік розрахункових рахунків ПП «Культтовари - Вінниця» в установах банків, а також достовірність банківських документів (виписки банку);
- 2) встановлення законності господарських операцій з безготівковими коштами на поточних рахунках;
- 3) повнота та періодичність оплачених рахунків контрагентів підприємства;

4) правильність вказаної суми у виписці банку у розрахунковому документі тощо [19, 38].

У таблиці 3.6 подамо запропонований фрагмент Робочої таблиці аудитора щодо перевірки руху коштів на поточних рахунках у банківських установах, яка може витупити обґрунтованими доказами інформації, що перевірялась.

Таблиця 3.6 - Запропонований фрагмент Робочої таблиці аудитора щодо перевірки руху коштів на поточних рахунках у банківських установах ПП «Культтовари - Вінниця», грн.

№	Поточний рахунок у банку № 1	IBAN рахунку банку № 1	Назва банку	Договір з банком, № та дата підписання	Виписка банку суб'єкта бізнесу	Виписка банку
1						
2						
3						
...						

Таким чином, як видно із результатів проведеного нами дослідження, аудитору доцільно використовувати у ході перевірки ряд документації з обліку запасів, коштів та розрахунків, однак досить суттєвим є той факт, що необхідно першочергово враховувати специфічні аспекти господарювання суб'єкта бізнесу, а також й цілі здійснення аудиторської перевірки означених об'єктів обліку.

Загалом, вважається, що система розробленого внутрішнього контролю суб'єкта бізнесу визнаватиметься ефективною у тому випадку, якщо вона практично випереджатиме виявлення фактів недостовірних та перекручених інформаційних даних щодо наявності та руху запасів, коштів та розрахунків.

3.2. Апробація методики аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця»

Аналіз запасів, коштів та розрахунків у суб'єктів бізнесу повинен займати чи не найважливішу увагу управлінського персоналу, оскільки вказані об'єкти, в цілому, займають майже усю сукупність оборотних активів.

Результати роботи аналітичних процедур забезпечать отримання періодичної інформації щодо стану та динамки у часі та нададуть можливість прийняти необхідне рішення у визначений часовий проміжок та врахувати галузеві особливості господарювання.

Логічну побудову порядку аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» зобразимо на рисунку 3.3 (Додаток Ф).

Комплексом завдань аналізу товарних запасів з ціллю їх оцінки та прийняття управлінських рішень є наступні, які подано на рисунку 3.4.

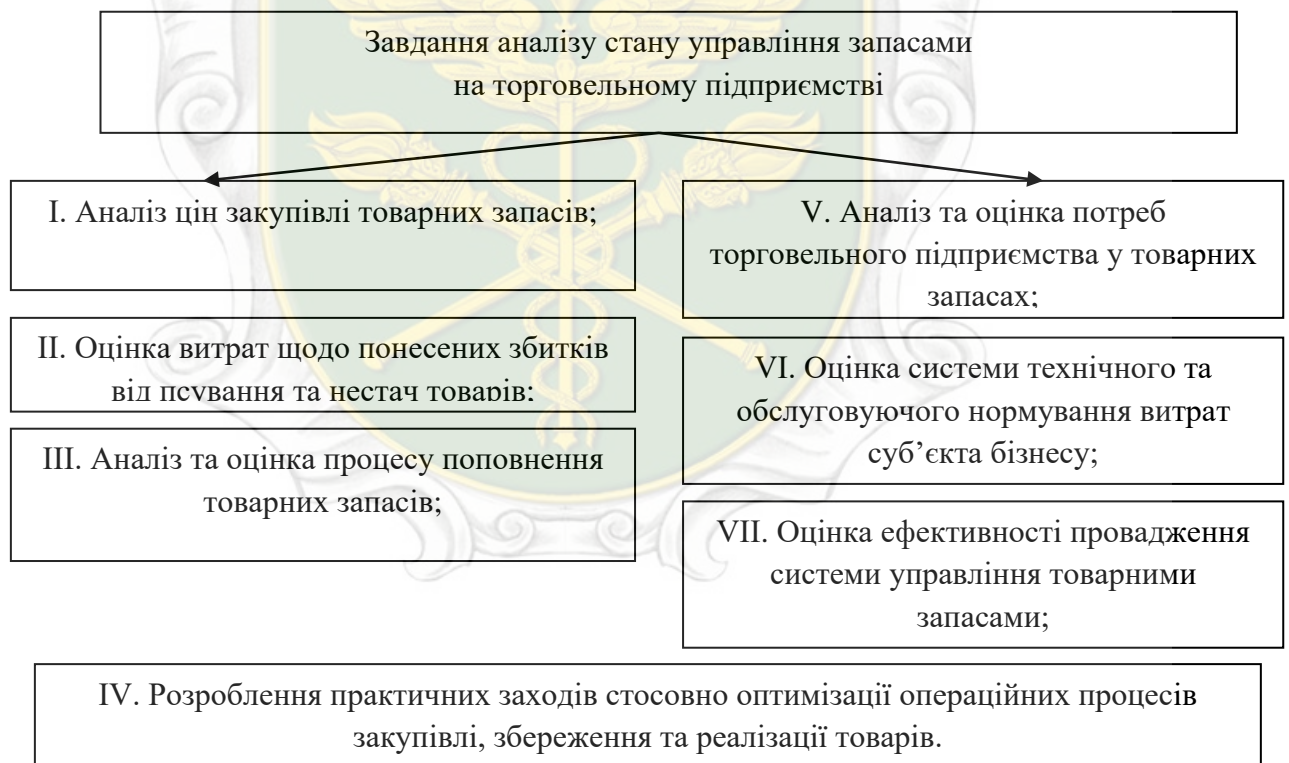

Рисунок 3.4 – Послідовність виконання комплексу завдань щодо діагностики та аналізу товарних запасів суб'єкта господарювання [5]

Мету проведення аналізу запасів та інструменти її досягнення на ПП «Культтовари - Вінниця» окреслимо на рисунку 3.5.

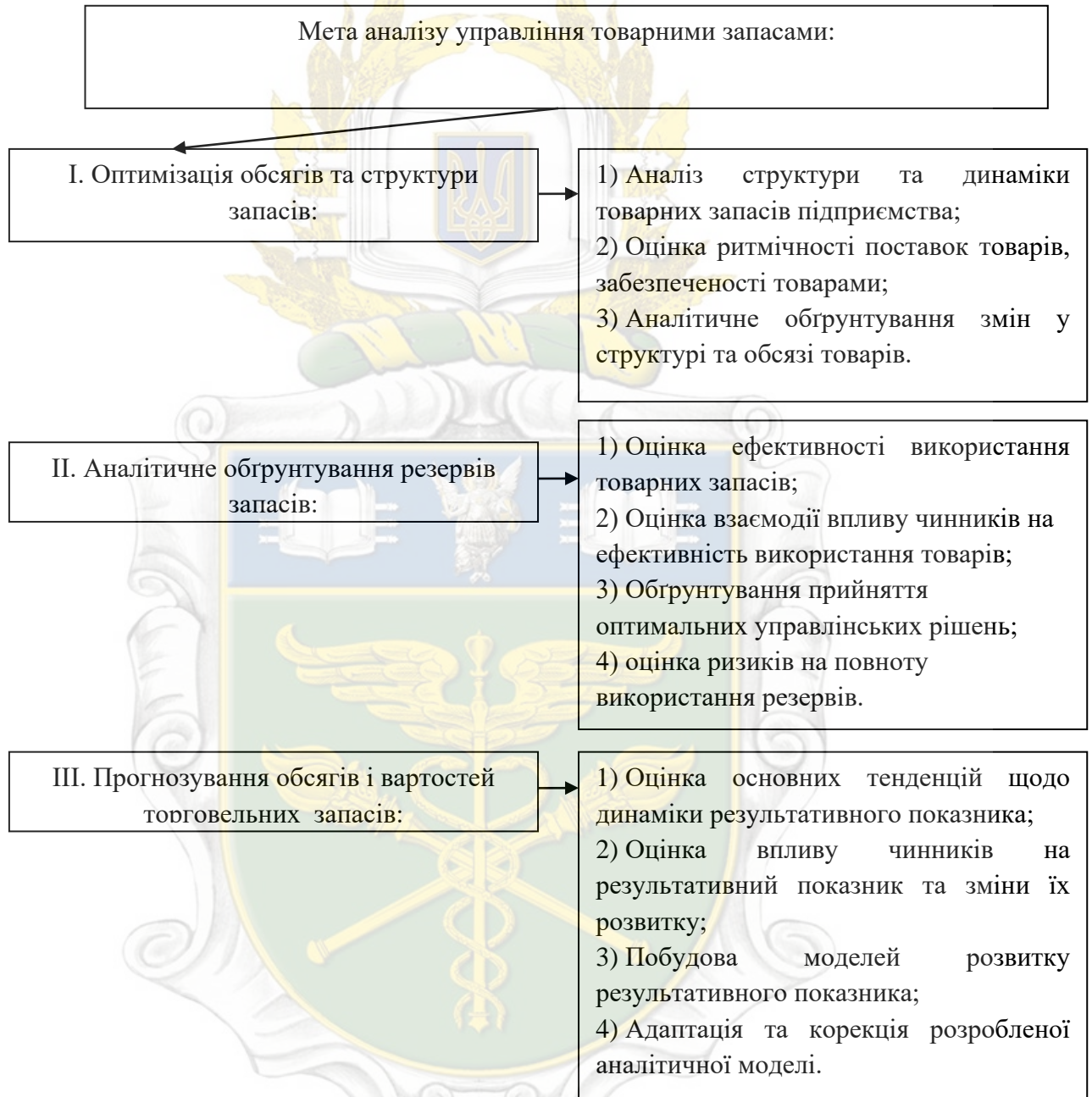

Рисунок 3.5 - Мета аналізу управління товарними запасами на підприємстві [5, 6, 47]

Від так, реалізацію процесу аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» можливо здійснити за умови отримання

достовірної та правдивої облікової інформації зі зведених даних облікових регістрів, головними з яких виступатимуть такі джерела: Баланс та Звіт про фінансові результати діяльності за 2019-2023 р.р., які додані в роботі у Додатках Є1-Є2, Ж1-Ж2, К1-К2, Л1-Л2, М1-М2.

За необхідності, варто також використовувати інформаційне забезпечення з первинних документів задля проведення більш детального аналізу та отримання аналітичної інформації більш конкретного змісту.

Для отримання загального уявлення щодо структури та динаміки активів ПП «Культтовари - Вінниця» побудуємо таблицю 3.7 (перший етап).

Таблиця 3.7 – Аналіз активів на ПП «Культтовари - Вінниця» у 2019-2023 роках

АКТИВИ	Часовий проміжок, рік									
	2019 рік		2020 рік		2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	% до	тис. грн.	% до
АКТИВ БАЛАНСУ										
Необоротні активи	858	14,07	1456	23,62	1158	18,86	2024	30,97	2197	40,19
Оборотні активи	5238	85,93	4708	76,38	4981	81,14	4512	69,03	3270	59,81
Необоротні активи, утримувані для продажу										
<i>ВАЛЮТА:</i>	6096	100,00	6164	100	6139	100	6536	100	5467	100

Тож, у таблиці 3.7, у загальному вигляді представлено частку необоротних та оборотних активів у підсумку валюти активу балансу за роки дослідження. Як відслідковуємо, частка необоротних активів у складі активів у 2023 р. – 40,19 %, у 2022 р. – 30,97 %, у 2021 р. – 18,86 %, у 2020 р. – 23,62 % та у 2019 р. – 14,07 %.

Відповідно, оборотні активи формували таку частину із вартості усіх активів, тобто майна ПП «Культтовари - Вінниця»: у 2023 р. – 59,81 %, у

2022 р. – 69,03 %, у 2021 р. – 81,14 %, у 2020 р. – 76,38 % та у 2019 р. – 85,93 %.

Проведення такого аналізу є важливим для будь-якого суб'єкта бізнесу, оскільки вказує на потенційний розвиток непередбачуваний подій та виявляє потребу у виборі потрібних видів аналітичних процедур із конкретними об'єктами обліку.

У вигляді графіку зобразимо структуру активів на ПП «Культтовари - Вінниця» у 2019-2023 роках (рисунок 3.6).

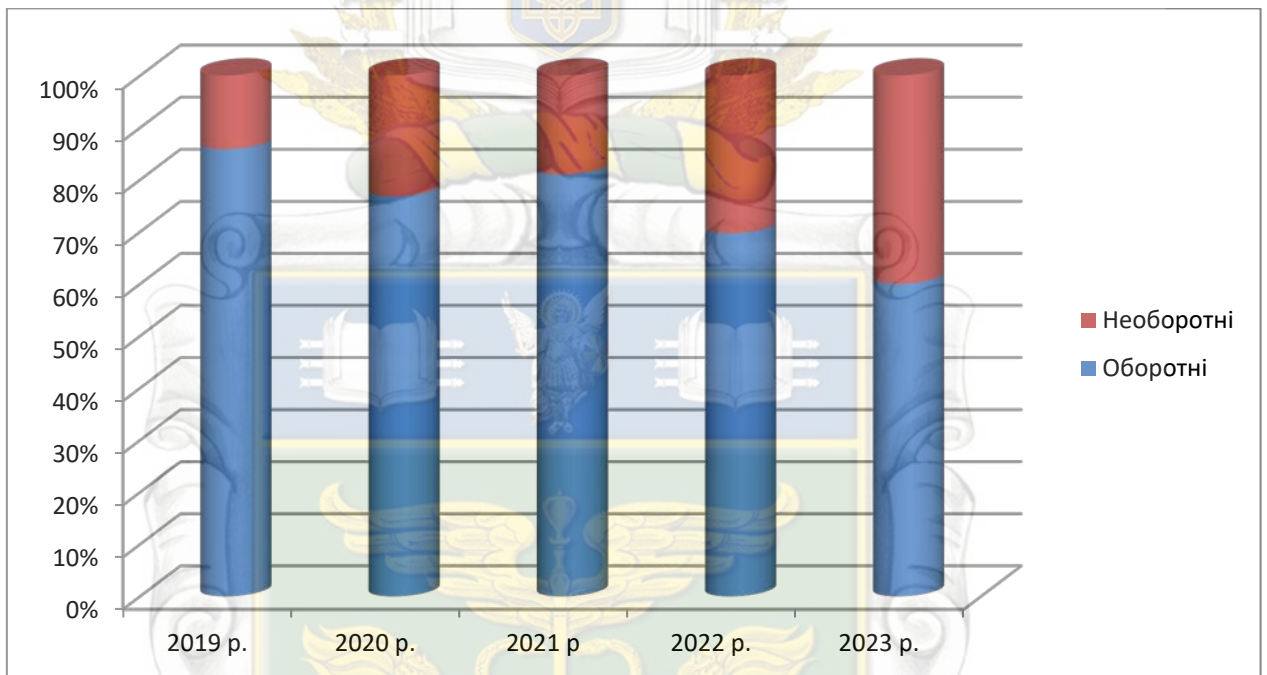

Рисунок 3.6 - Структура активів на ПП «Культтовари - Вінниця» у 2019-2023 роках, %

Отож, другим етапом аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» виступить їх горизонтальний аналіз, розрахунки якого вкажуть на отримання інформації щодо динаміки означених видів активів підприємства за обраний часовий проміжок.

У таблиці 3.8 вказано інформацію, вичерпану із фінансової звітності ПП «Культтовари - Вінниця» за 2019-2023 роки, яка буде використана при апробації горизонтального та вертикального аналізу запасів, коштів та розрахунків.

Отримані результати апробації горизонтального аналізу запасів, коштів та розрахунків подамо у наступній таблиці 3.9.

Таблиця 3.8 – Вхідне інформаційне забезпечення аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» за 2019-2023 роки

Склад оборотних активів	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
<i>Запаси, у т.ч.:</i>	4374	3217	3410	1961	906
- виробничі запаси	2341	771	1167	685	610
- незавершене виробництво					
- готова продукція	2023	2417	2190	1223	230
- товари	10	29	53	53	66
<i>Дебіторська заборгованість</i>	856	1460	1082	2475	2306
<i>Кошти, у т.ч.:</i>	6		473	61	58
- готівка					
- на рахунках у банках	6		473	61	58
Інші оборотні активи	2	31	16	15	
ОБОРОТНІ АКТИВИ:	5238	4708	4981	4512	3270

Загалом, ілюстративно на рисунку 3.7 продемонструємо частки запасів, коштів та дебіторської заборгованості в оборотних активах на ПП «Культтовари - Вінниця» у звітному 2023 році.

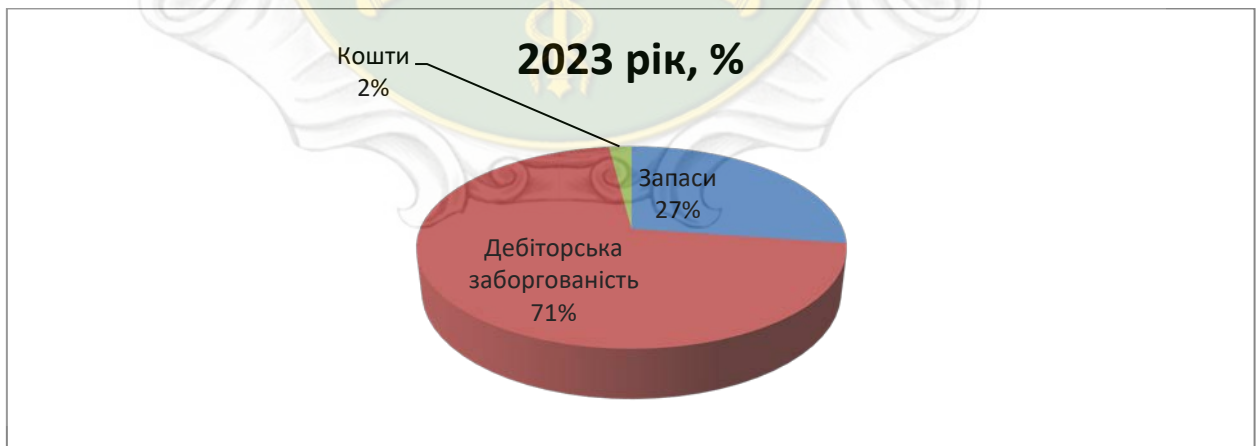

Рисунок 3.7 – Ілюстративна демонстрація частки запасів, коштів та дебіторської заборгованості в оборотних активах на ПП «Культтовари - Вінниця» у звітному 2023 р.,%

Таблиця 3.9 – Аналітична інформація результату динаміки запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари-Вінниця» за період 2019-2023 р.р.

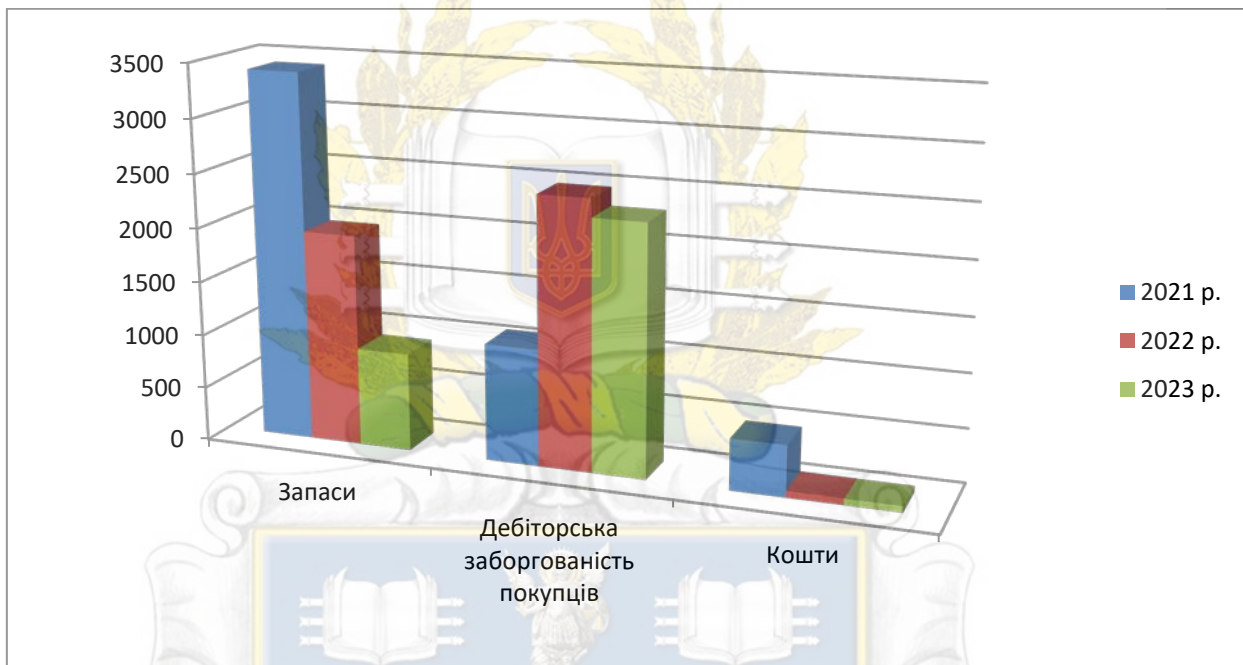
Склад оборотних активів	Динаміка 2023 року у співставленні із :							
	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.	
	грн.	%	грн.	%	грн.	%	грн.	%
<i>Запаси, у т.ч.:</i>	-3468	-79,29	-2311	-71,84	-2504	-73,43	-1055	-53,80
- виробничі запаси	-1731	-73,94	-161	-20,88	-557	-47,73	-75	-10,95
- незавершене виробництво	0	-	0	-	0	-	0	-
- готова продукція	-1793	-88,63	-2187	-90,48	-1960	-89,50	-993	-81,19
- товари	56	560,00	37	127,59	13	24,53	13	24,53
<i>Дебіторська заборгованість</i>	1450	169,39	846	57,95	1224	113,12	-169	-6,83
<i>Кошти, у т.ч.:</i>	52	866,67	58	-	-415	-680,33	-3	-4,92
- готівка	0	-	0	-	0	-	0	-
- на рахунках у банках	52	866,67	58	-	-415	-680,33	-3	-4,92
Інші оборотні активи	-2	-100,00	-31	-100,00	-16	-100,00	-15	-100,00
ОБОРОТНІ АКТИВИ:	-1968	-37,57	-1438	-30,54	-1711	-34,35	-1242	-27,53

Результат аналітичних розрахунків у таблиці 3.9 вказує на те, що у 2023 році, в цілому, оборотні активи зменшились у загальному обсязі на 1242,0 тис. грн. (на – 27, 53 %) при порівнянні із 2022 роком, зокрема, майже більш, як удвічі зменшились обсяги запасів на 1055,0 тис. грн. (на 53,8 %) та готова продукція – на -993 тис. грн. (або на 82,2 %).

Дебіторська заборгованість дещо знизилась на -169,0 тис. грн. чи на 6,83 %. Кошти, які у підприємства наявні лише на рахунках у банку, також у 2023 році, порівнюючи із 2022 роком, зменшились на 3,0 тис. грн. або на 4,92 %.

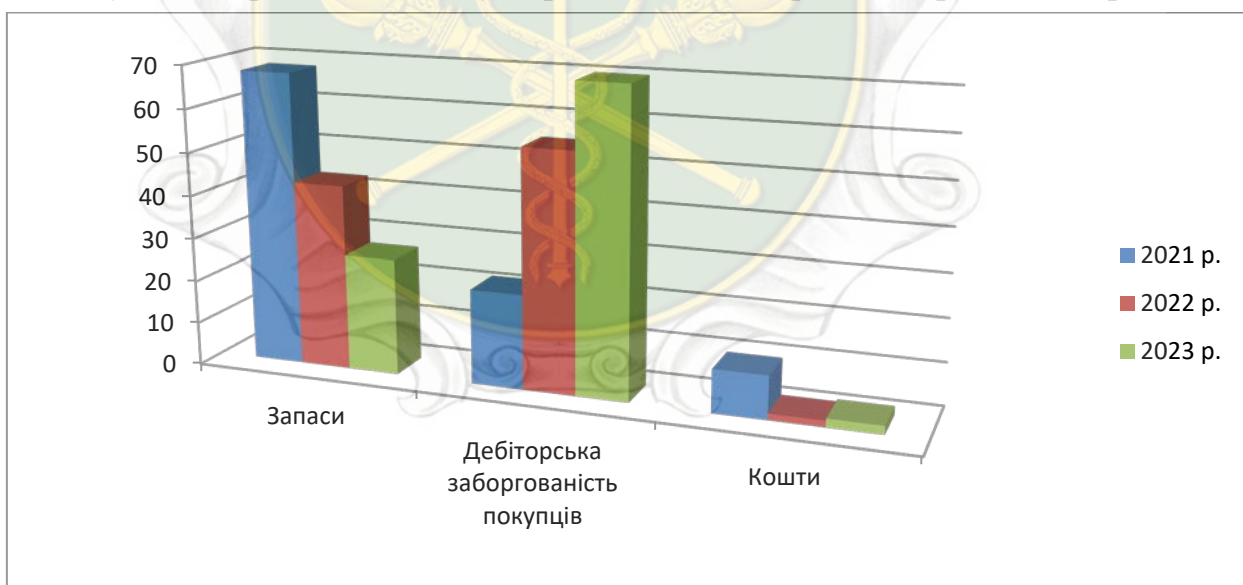

Ілюстративно динаміка (зміна в абсолютному значенні) запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» у період 2020-2023 років зображена на рисунку 3.8., посилаючись на отримані результати розрахунків у таблиці 3.9.

Рисунку 3.8 - Динаміка запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» у період 2021-2023 років, грн.

Схематично зміни у структурі запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» у період 2020-2023 років зображено на рис. 3.9.

Рисунку 3.9 – Зміна структури запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця» протягом 2021-2023 років, % (табл. 3.9)

Таблиця 3.10 – Аналітична інформація результату аналізу структури запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари-Вінниця» за період 2019-2023 р.р.

Склад оборотних активів	2019-2023 р.р.									
	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.		2023 р.	
	грн.	%	грн.	%	грн.	%	грн.	%	грн.	%
<i>Запаси, у т.ч.:</i>	4374	83,51	3217	68,33	3410	68,46	1961	43,46	906	27,71
- виробничі запаси	2341	44,69	771	16,38	1167	23,43	685	15,18	610	18,65
- незавершене виробництво	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- готова продукція	2023	38,62	2417	51,34	2190	43,97	1223	27,11	230	7,03
- товари	10	0,19	29	0,62	53	1,06	53	1,17	66	2,02
<i>Дебіторська заборгованість</i>	856	16,34	1460	31,01	1082	21,72	2475	54,85	2306	70,52
<i>Кошти, у т.ч.</i>	6	0,11		0,00	473	9,50	61	1,35	58	1,77
- готівка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- рахунки в банках	6	0,11		0,00	473	9,50	61	1,35	58	1,77
Інші оборотні активи	2	0,04	31	0,66	16	0,32	15	0,33		0,00
ОБОРОТНІ АКТИВИ :	5238	100,00	4708	100,00	4981	100,00	4512	100,00	3270	100,00

Стосовно отриманих результатів з аналітичних розрахунків щодо визначення часток запасів, дебіторської заборгованості та коштів у ПП «Культтовари-Вінниця» за 2019-2023 р.р. варто вказати на те, що на кінець 2023 року у структурі оборотних активів відбулося досить велике збільшення обсягу дебіторської заборгованості, яка зайняла 70,52 %, запаси – 27,7 % та кошти – лише 1,77 %. Зростання дебіторської заборгованості відбувалось у 2022 р. та 2023 р., що є негативним явищем у роботі суб'єкта бізнесу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Здійснивши наукове дослідження, викладене у кваліфікаційній роботі, а також враховуючи отримані результати дослідження, слід постійно працювати над напрямками щодо засвоєння новітніх досвідів та напрямків з удосконалення законних способів розрахунків суб'єктів бізнесу із своїми контрагентами, зокрема, забезпечувати процес організації бухгалтерського обліку розрахункових операцій новітніми технологіями та системами розрахунків як при вітчизняних, як і міжнародних платежах.

У першому розділі роботи нами було наведено характеристику економічної сутності запасів, коштів і розрахунків з метою визначення їх ролі та місця в загальній структурі майна підприємства. В результаті проведеного критичного підходу до аналізу думок пошуковців та практиків нами надано доповнення до складових елементів запасів та коштів підприємств.

Також було наголошено на потребі впровадження новітніх технологій та методів в організації обліку з ціллю підвищення ефективності їх використання на підприємствах в ході реалізації господарської діяльності.

Детальне вивчення виду діяльності та основних засад господарювання Приватного підприємства «Культтовари - Вінниця» за 2019 – 2023 роки, зазначимо, що основним видом діяльності було обрано 46.90 «Неспеціалізована оптова торгівля» та додаткові інші види.

Суб'єкт бізнесу функціонує у сфері оптової та роздрібної торгівлі, основними групами товарів виступають так, як: штемпельна продукція, прилади для діловодства, папір та вироби з паперу, господарчі товари, письмове приладдя, товари для школи та творчості та інші відомих українських та світових виробників якісної канцелярії, серед яких: Captain, Buromax, Uni, Citizen, Daymon, Maestro, Panta Plast, Kite.

Результатом провадження торговельної діяльності у Приватного підприємства «Культтовари - Вінниця» за 2023 рік був отриманий прибуток у розмірі – 256,0 тис. грн., що забезпечило отримання рівня ефективності та рентабельності функціонування.

У другому розділі роботи було висвітлено характеристику оцінки запасів у момент їх оприбуткування та вибуття у суб'єктів господарювання з ціллю удосконалення процесу організації обліку.

Проведене дослідження організації обліку на ПП «Культтовари - Вінниця» надало можливість підтвердити, що первинний облік є досить важливою ділянкою, особливо для підприємств, що провадять торгівлю на електронних ринках в Інтернет середовищі.

Тому, у результаті аналізу думок науковців нами було сформовано пропозиції щодо напрямків удосконалення організації обліку запасів та інших активів в різних аспектах обробки облікової інформації для прийняття до практичного застосування на ПП «Культтовари - Вінниця». У такому аспекті важливо, одночасно, впроваджувати сучасні методи в організації обліку задля збільшення ефективності використання запасів у суб'єктів бізнесу на усіх етапах їх руху між структурними одиницями підприємства.

Опрацювавши теоретичні основи та вказівки нормотворчих документів щодо ведення фінансового обліку запасів, коштів та розрахунків в системі управління підприємством, нами було узагальнено порядок формування облікової інформації на рахунках бухгалтерського обліку у відповідності до Інструкції «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку».

Загалом, облік вказаних об'єктів провадиться на рахунках 2-го класу Плану рахунків «Запаси» та 3-го – «Кошти та розрахунки» із використанням встановлених до них субрахунків.

У результаті дослідження практичних документів ПП «Культтовари - Вінниця», запропоновано до використання систему аналітичних рахунків, що допоможе здійснювати оперативний контроль за активами, відслідковувати тенденції їх зміни та приймати завчасні рішення.

Таким чином, стосовно питання аудиту запасів, коштів та розрахунків, яке розкрито у третьому розділі роботи, відзначимо, що порядок такого аудиту потребує реалізації проведення покрокових процедур, серед яких головними виступають такі: планування аудиту, аудит складського обліку запасів на складах суб'єкта господарювання, оцінки запасів, перевірка застосовуваних переліків первинних документів з фіксації фактів господарських операцій з руху запасів, та, відповідно, узагальнення результатів проведеного аудиту.

Не менш важливим для суб'єкта бізнесу є отримання від аудитора вказівок рекомендаційного характеру стосовно потенційних шляхів удосконалення алгоритмів системи управління запасами.

З ціллю дотримання неупередженості та точності наданих аудиторських висновків, аудитор зобов'язаний застосовувати різноманітні методики та процедури, зокрема, й такі, які визначені у Міжнародних стандартах аудиту.

Провівши дослідження стосовно питання апробації аналізу запасів, коштів та розрахунків на ПП «Культтовари - Вінниця», нами було надано широкий спектр шляхів вдосконалення, зокрема, розробивши логічні блок-схеми процесів аналітичних розрахунків.

Вважаємо, що практичне впровадження шляхів удосконалення щодо обліку, аналізу та аудиту запасів, коштів та розрахунків забезпечить покращання ефективності управлінських видів робіт та, як наслідок, рентабельність господарювання ПП «Культтовари - Вінниця».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артюх А.В. Внутрішній контроль та внутрішній аудит запасів. *Збірник наукових праць Одеського національного економічного університету*. 2023. №5-6 (306-307). С. 31-40. URL : <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2023/306-307/pdf/31-40.pdf>
2. Безруких П. С. Надходження запасів: податковий та бухгалтерський облік. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. № 2. С. 14-46.
3. Гавриличенко Є. В. Методичні засади проведення внутрішнього аудиту матеріально-виробничих запасів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 27. URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-43>.
4. Гончарук В. С. Місце внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі управління підприємством. *Підприємництво і торгівля*. 2019. № 24. С. 171-180.
5. Грицаєнко Г. І. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник. Мелітополь : Люкс. 2021. 260 с.
6. Гулько К.С. Особливості обліку та аналізу виробничих запасів на підприємствах України в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. № 4. С. 166-169.
7. Даценко Г. В., Покинйчереда В. В., Крупельницька І. Г. Парадигми та паралелі системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту. *Глобалізаційні виклики розвитку національних економік*. 2021. С. 218-222.
8. Жидеєва Л.І., Салямон-Міхеєва К.Д. Аудит. Навч. посібн. Ірпінь : Університет ДФС України. 2019. 312 с.
9. Задорожний З.В. Фінансовий облік. Підручник. 2023. Тернопіль. ЗУНУ. 488 с. URL : http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48101/1/finans_oblik-2023.pdf

10. Затока Т. В. Внутрішній податковий аудит як понятійна категорія у системі внутрішнього контролю. *The 13 th International scientific and practical conference "Modern directions of scientific research development.* Chicago, USA. 2022. С. 777-781.

11. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, затв. Постановою Правління НБУ від 29.07.2022 р. № 163. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. Наказом МФУ від 30.11.1999 р. № 291.

13. Коблянська Г. Ю. Методика і організація обліку та внутрішнього контролю запасів підприємства в системі управління активами. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics».* 2018. №7. С. 85-97.

14. Лендел Є. Р. Порівняльна характеристика понять «внутрішній контроль» та «внутрішній аудит». *Актуальні проблеми обліково - аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю.* 2018. С. 55-60.

15. Лісевич І.О. Економічна сутність запасів, коштів та розрахунків в системі бухгалтерського обліку. *Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю.* 2024. Ч. 2. С. 191-195.

16. Лісевич І.О. Інформаційне забезпечення організації обліку запасів, коштів та розрахунків. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» ВТЕІ ДТЕУ.* 2024. Вип. 189. С. 216-221.

17. Лучко М. Р. Аудит виробничих запасів: особливості, ключові аспекти та послідовність перевірки. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія.* 2021. С. 118-121.

18. Максименко І.Я. Особливості бухгалтерського обліку товарних запасів в системі управління торгівельним підприємством. *Economics and finance*. 2019. № 9. С. 228-230.
19. Матківська Т.Я. Аудит грошових коштів: організація проведення, проблеми та вдосконалення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. С. 6-9. Вип. 4/2. URL : <http://efp.in.ua/uk/journal-article/401>
20. Мельнікова К. С. Напрями удосконалення методів і процедур аудиту виробничих запасів на прикладі макаронної фабрики. *Економічні студії*. 2014. № 1. С. 13-18.
21. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затв. . наказом МФУ № 2 від 10.01.2007 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002201-07#Text>
22. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 років Ради з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості. URL : https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_укр.pdf
23. Назаренко К. І. Особливості організації обліку виробничих запасів та їх оцінка в системі бухгалтерського обліку. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. С. 25-29.
24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом МФУ № 73 від 07.02.2013 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
25. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затв. наказом МФУ № 246 від 20.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
26. Новіков І. Т. Аудит. Навч. посібн. Київ. 2020. 852 с.
27. НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.1999 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>

28. НП(С)БО 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 20 від 31.01.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text>
29. Онищенко В. Запаси підприємства. *Головбух*. 2024. № 3. URL : <https://buhplatforma.com.ua/article/7704-zapasi-ta-h-klasifikatsya>
30. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
31. Подмешальська Ю. В., Зайберт Є. К. Облік виробничих запасів. 2018. № 3. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/71.pdf.
32. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затв. постановою Правління НБУ від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
33. Попович О. В. Проблеми та шляхи вдосконалення обліку операцій з грошовими коштами. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 7. С. 40-43. URL : <http://efp.in.ua/uk/journal-article/467>.
34. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність, Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
35. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 14.07.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
36. Рубан Л. О. Економічна сутність поняття виробничих запасів на промисловому підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 34. С. 319-324. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/34_2019_ukr/48.pdf
37. Сиротюк К. Методичні особливості аудиту виробничих запасів. *Вісник Львівського національного аграрного університету*. 2015. № 22(1). С. 92-97.
38. Сілівончик, О., Скрипник, М. Організація обліку та методика аудиту грошових коштів на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2021.

Вип. 29. URL :

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/575/551>

39. Сімон Г. С. Організація внутрішнього контролю запасів на підприємстві. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 23 (2). С. 97-100.

40. Слободяник Ю. Б. Внутрішній аудит. Навч. посібн. Суми: ТОВ «ВПІ «Фабрика друку». 2018. 248 с.

41. Спіцина Н. В., Кравцова С. В. Внутрішній аудит: підходи до визначення, відмінності від зовнішнього аудиту. *Бізнес-інформ*. 2020. № 5. С. 342-348.

42. Стриж О. О. Питання організації обліку виробничих запасів. *Економічна кібернетика: дослідження, розробка і використання моделей економічної поведінки суб'єктів господарювання*. 2020. С. 295-299.

43. Тесляк М.М. Організація та методика обліку виробничих запасів як важливої складової оборотних активів підприємств. *Інтернаука*. 2018. № 4 (44). Т.2. С. 65-69.

44. Ткаченко О.С., Шендрік К.А. Вивчення методики проведення аудиту виробничих запасів на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. № 53. URL : </Downloads/2656-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-2564-1-10-20230825.pdf>

45. Черкаська Є.В. Розвиток сучасних методів захисту комерційної таємниці в Україні. *Збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції*. ДДАЕУ. 2022. С. 330-338 .

46. Фінансова звітність ПП «культтовари - Вінниця» за 2019-2023 р.р.

47. Шум М.А.. Особливості обліку та аналізу виробничих запасів на підприємствах України в сучасних умовах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 4. С. 166-169.

48. Шевців Л.Ю. Організація та методика обліку запасів як важливої складової оборотних активів підприємств. Інтернаука. 2018. № 4 (44). Т.2. С. 65-69.
49. <http://buhgalter911.com/>
50. <http://zakon.rada.gov.ua>